



**TẠP CHÍ KHOA HỌC**  
**PHÁT TRIỂN**  
**NHÂN LỰC**

SCIENTIFIC JOURNAL OF  
**HUMAN RESOURCE**  
**DEVELOPMENT**

HOCHIMINH CITY CADRE ACADEMY

**01**<sub>(19)</sub>

**2025**

# TÂM NHÌN

Học viện là trung tâm đào tạo, bồi dưỡng lãnh đạo cao cấp của Thành phố Hồ Chí Minh góp phần kiến tạo phát triển đất nước và là trường chính trị đạt chuẩn quốc gia.

# SỨ MẠNG

Học viện là đơn vị nòng cốt tham gia Chương trình nâng cao chất lượng nguồn nhân lực; chủ lực tham gia nghiên cứu khoa học, cung cấp cơ sở lý luận, tổng kết thực tiễn, đề xuất về định hướng, chiến lược, chính sách phát triển và là nơi cung cấp những nhà lãnh đạo quản lý ưu tú cho Thành phố Hồ Chí Minh.



**Tổng biên tập**

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

**Hội đồng biên tập**

PGS.TS. Nguyễn Tấn Phát

(Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Văn Y

(Phó Chủ tịch)

PGS.TS. Nguyễn Duy Bắc

PGS.TS. Nguyễn Minh Tuấn

PGS.TS. Vũ Tình

PGS.TS. Vũ Thanh Sơn

PGS.TS. Trương Thị Hiền

PGS.TS. Trần Hoàng Ngân

TS. Bùi Thị Ngọc Trang

TS. Bùi Ngọc Hiến

TS. Phan Hải Hồ

TS. Trần Thị Hà Văn

TS. Lê Thị Hồng Hà

TS. Phạm Ngọc Lợi

TS. Trần Tuấn Duy

TS. Lê Thị Trúc Anh

TS. Đoàn Nguyễn Thùy Trang

**Giấy phép xuất bản**

SỐ 551/GP-BTTTT do

Bộ Thông tin và Truyền thông

cấp ngày 26/11/2020, khổ 19 x 27cm

In tại Công ty TNHH Thiết Kế In Ấn

Phạm Hiến (57 Đường 35,

P. Bình Trưng Tây, TP. Thủ Đức)

**Giá: 150.000đ****MỤC LỤC****PGS.TS. Nguyễn Văn Y**

Nhận diện và đấu tranh với thông tin sai lệch trong tiến trình tinh gọn bộ máy hệ thống chính trị Việt Nam hiện nay .....5

**TS. Trần Thị Hà Văn, ThS. Tạ Châu Phú**

Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí - nhiệm vụ chính trị cấp thiết cần làm ngay ..... 17

**TS. Trần Tuấn Duy**

Phát huy bản sắc ngoại giao “cây tre Việt Nam” góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay .....25

**TS. Nguyễn Minh Nhựt**

Tăng cường thực hiện lồng ghép giới trong chính sách an sinh xã hội - giải pháp thúc đẩy bình đẳng giới bền vững .....33

**ThS. Võ Châu Loan**

Phát huy di sản không gian văn hóa công chiến Tây Nguyên trong hoạt động du lịch .....47

**TS. Hoàng Văn Tú**

Vận dụng phương pháp luận về xây dựng đạo đức cách mạng trong tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” vào xây dựng phong cách người giảng viên trường chính trị chuẩn mức 2 tại Học viện Cán bộ Thành phố Hồ Chí Minh .....59

**TS. Đinh Văn Trọng, CN. Hồ Trương Nhật Trúc**

Phát triển khu công nghệ cao ở Thành phố Đà Nẵng - thực trạng và giải pháp .....71

**TS. Trần Thanh Long, TS. Lê Thị Kim Huệ**

Một số vấn đề lý luận về phát triển năng lực tự học cho sinh viên đại học .....80

**ThS. Ngô Thị Thu Hiền**

Phát triển nguồn nhân lực giỏi ngoại ngữ cho Thành phố Hồ Chí Minh trong kỷ nguyên mới .....93

**ThS. Tạ Châu Phú**

Những yếu tố cốt lõi để Việt Nam phát triển bền vững trong tương lai ..... 106

**ThS. Ngô Đức Hồng, ThS. Đinh Hoài Phúc**

Bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể nghệ thuật đờn ca tài tử Nam Bộ trên địa bàn tỉnh Bạc Liêu hiện nay ... 115

**ThS. Hồ Diệu Huyền**

Kinh nghiệm từ thực tiễn thực hiện vai trò của phụ nữ trong gia đình và cộng đồng tại Nhật Bản và hàm ý chính sách đối với Việt Nam ..... 126

# SCIENTIFIC JOURNAL OF HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT

p-ISSN 3030-4288

Head office: 324 Chu Van An St., W.12,  
Binh Thanh Dist, Ho Chi Minh City  
Tel: 0907 232 931  
Email: tapchi@hcmca.edu.vn

**No.01 (19) 2025**

**FEBRUARY + APRIL/2025**

## CONTENTS

### Editor - In - Chief

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

### Editorial Council

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Tan Phat

(Chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Van Y

(Vice chairman)

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Duy Bac

Assoc.Prof.PhD. Nguyen Minh Tuan

Assoc.Prof.PhD. Vu Tinh

Assoc.Prof. PhD. Vu Thanh Son

Assoc.Prof. PhD. Truong Thi Hien

Assoc.Prof.PhD. Tran Hoang Ngan

PhD. Bui Thi Ngoc Trang

PhD. Bui Ngoc Hien

PhD. Phan Hai Ho

PhD. Tran Thi Ha Van

PhD. Le Thi Hong Ha

PhD. Pham Ngoc Loi

PhD. Tran Tuan Duy

PhD. Le Thi Truc Anh

PhD. Doan Nguyen Thuy Trang

### Issue license

No 551/GP - BTTTT, issued

on 26 November 2020

by Ministry of Information and Media

Printed at:

Pham Hien Printing Design Co., Ltd

(57 street 35, ward Binh Trung Tay,

Thu Duc city)

**Price: 150.000 VND**

### **Assoc.Prof.PhD. Nguyen Van Y**

Identifying and combating distorted information in the process of streamlining the political system of Vietnam today .....**5**

### **PhD. Tran Thi Ha Van, MA. Ta Chau Phu**

Practising economy and combating waste - urgent political tasks that need to be done forthwith .....**17**

### **PhD. Tran Tuan Duy**

Promoting the identity of Vietnam's "Bamboo diplomacy" in order to contribute to the cause of building and protecting the country today .....**25**

### **PhD. Nguyen Minh Nhut**

Strengthening the implementation of gender integration in social welfare policies - solutions to promoting sustainable gender equality .....**33**

### **MA. Vo Chau Loan**

Promoting the heritage of central highlands gong-culture space in tourism activities .....**47**

### **PhD. Hoang Van Tu**

Applying the methodology on shaping revolutionary morality in the work "Modifying working style" to building the lecturers' manners at standard level 2 Ho Chi Minh City Cadre Academy .....**59**

### **PhD. Dinh Van Trong, Ho Truong Nhat Truc**

Developing the high-tech park in Da Nang City - current situation and solutions .....**71**

### **PhD. Tran Thanh Long, PhD. Le Thi Kim Hue**

Some theoretical issues on developing self-learning ability for university students .....**80**

### **MA. Ngo Thi Thu Hien**

Developing human resources with proficiency in foreign languages for Ho Chi Minh City in the new era .....**93**

### **MA. Ta Chau Phu**

The core factors for Vietnam's sustainable development in the future .....**106**

### **MA. Ngo Duc Hong, MA. Dinh Hoai Phuc**

Preserving and promoting the value of the intangible cultural heritage of Southern Vietnamese Amateur Music in Bac Lieu province today .....**115**

### **MA. Ho Dieu Huyen**

Experiences from Practical Implementation of Women's Roles in the Family and Community in Japan and Policy Implications for Vietnam .....**126**

# THỰC HÀNH TIẾT KIỆM, CHỐNG LÃNG PHÍ - NHIỆM VỤ CHÍNH TRỊ CẤP THIẾT CẦN LÀM NGAY

Ngày nhận bài: 29/12/2024; ngày nhận lại bài: 23/01/2025; ngày duyệt đăng: 25/02/2025

TRẦN THỊ HÀ VÂN<sup>(\*)</sup>, TẠ CHÂU PHÚ<sup>(\*\*)</sup>

## TÓM TẮT

Lãng phí ở nước ta để lại hậu quả vô cùng to lớn, làm cản trở phát triển đất nước, làm suy giảm nguồn lực con người, nguồn lực tài chính, giảm hiệu quả sản xuất, tăng gánh nặng chi phí, bỏ lỡ cơ hội phát triển của đất nước, làm suy giảm lòng tin của Nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng. Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí là một trong những biện pháp làm gia tăng mạnh mẽ nguồn lực, làm giàu cho đất nước, tận dụng cơ hội phát triển góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị ngày càng vững mạnh. Do đó, quán triệt thực hành tiết kiệm, chống lãng phí đang đứng trước yêu cầu, nhiệm vụ mới rất khẩn trương, cấp bách phải được quan tâm thường xuyên, đúng mức để trở thành nét văn hoá, đạo đức, sự tự giác, tự nguyện của cơ quan, tổ chức và mỗi cán bộ, đảng viên và Nhân dân.

**Từ khóa:** tiết kiệm, chống lãng phí, nhiệm vụ cấp thiết.

## ABSTRACT

Wasting in our country has resulted in grave consequences including hindering the country's development, depleting human and financial resources, deminishing production efficiency, increasing the cost burden, missing out on development opportunities for the country, and undermining the people's trust in the Party's leadership. Practising economy and combating waste are two of the measures to augment resources, enrich the country, take advantage of development opportunities, and contribute to making the Party and political system stronger and stronger. Therefore, practising economy and combating waste are to be an urgent critical requirement that needs constant attention in order to become a hallmark of culture, ethics, self-awareness and voluntariness among every agency, organization and among cadres, party members and people.

**Keywords:** economy, combating waste, urgent requirement.

## 1. Đặt vấn đề

“Căn bệnh” lãng phí đã được Đảng ta nhận diện từ sớm và coi đó là một nguy cơ gây tổn hại lớn đến nguồn lực phát triển của đất nước; song song với nhiệm vụ đấu tranh

(\*) Tiến sĩ, Trường Khoa Xây dựng Đảng, Học viện Cán bộ TP.HCM, t.thvan@hcmca.edu.vn

(\*\*) Thạc sĩ, giảng viên Khoa Xây dựng Đảng, Học viện Cán bộ TP.HCM

chống tham nhũng, thì chống lãng phí cũng chính là một nhiệm vụ cấp thiết và cần có giải pháp căn cơ để thực hiện. Văn kiện Đại hội Đại biểu lần thứ XIII của Đảng đã thể hiện rõ sự quyết tâm: “Kiên trì, kiên quyết đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, lãng phí với quyết tâm chính trị cao hơn, hành động mạnh mẽ hơn và hiệu quả hơn” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021). Trên tinh thần đó, ngày 25/12/ 2023, Bộ Chính trị ban hành Chỉ thị số 27-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thực hành tiết kiệm chống lãng phí, xem đây là nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên của cả hệ thống chính trị và xã hội, trước hết là của cấp ủy, tổ chức đảng, từng cơ quan, đơn vị, địa phương; là văn hoá ứng xử của mỗi cán bộ đảng viên, công chức, viên chức và mỗi người dân, nhất là người đứng đầu, cán bộ lãnh đạo quản lý. Phải làm sao cho việc tiết kiệm chống lãng phí trở thành nhiệm vụ trọng tâm, thường xuyên của các tổ chức, đơn vị và thấm sâu vào tư tưởng, nhận thức trở thành nền nếp, văn hoá của cán bộ đảng viên thì mới đạt được kết quả.

## **2. Phương pháp nghiên cứu**

Bài viết sử dụng phương pháp luận duy vật lịch sử, trên cơ sở hệ thống hóa các tài liệu thứ cấp của Đảng, Quốc hội và Chính phủ. Bằng phương pháp tổng hợp và phân tích, bài viết làm rõ quan điểm chỉ đạo, đường lối của Đảng nhằm ngăn chặn và từng bước đẩy lùi tình trạng lãng phí trong thực tiễn hoạt động phát triển kinh tế, xã hội, qua đó đề xuất một số giải pháp cơ bản để tăng cường hiệu lực, hiệu quả khắc phục lãng phí trên các lĩnh vực.

## **3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận**

### **3.1. Lãng phí là “giặc nội xâm” cần kiên quyết đấu tranh loại trừ**

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng tham nhũng và lãng phí là “giặc nội xâm”, là kẻ thù cần phải loại trừ. Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn “tham ô, lãng phí, quan liêu là kẻ thù của nhân dân, của bộ đội và của chính phủ” (Hồ Chí Minh, 2011). Theo quan điểm của Người, tham ô có hại nhưng lãng phí có khi còn hại nhiều hơn “nó tai hại hơn tham ô vì lãng phí rất phổ biến” (Hồ Chí Minh, 2011). Đúng như nhận định của Hồ Chí Minh, lãng phí có thể xảy ra bất cứ ở đâu, lĩnh vực nào, việc to hay việc nhỏ, nếu mỗi cán bộ đảng viên không có trách nhiệm, thiếu ý thức giữ gìn của công, không có tinh thần tiết kiệm. “Lãng phí tuy không lấy của công dứt túi, song kết quả cũng rất tai hại cho nhân dân, cho chính phủ” (Hồ Chí Minh, 2011). Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ phải tiết kiệm công sức, tiền của và thời gian, sử dụng chúng làm sao cho có ích nhất, hiệu quả, hợp lý nhất “khi không nên tiêu xài thì một đồng xu cũng không nên tiêu. Khi có việc đáng làm, việc ích lợi cho đồng bào, cho tổ quốc, thì dù bao nhiêu công, tốn bao nhiêu sức cũng vui lòng”. Đồng thời, Người chỉ rõ nguyên nhân sâu xa dẫn đến căn bệnh này là do chủ nghĩa cá nhân, cán bộ chỉ biết thu vén, coi trọng lợi ích cá nhân, mà không coi trọng, hoang phí của công. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở “do chủ nghĩa cá nhân mà ngại gian khổ, khó khăn, sa vào tham ô, hủ hoá, lãng phí, xa hoa” (Hồ Chí Minh, 2011). Người còn chỉ rõ,

lãng phí bên cạnh nguyên nhân chủ nghĩa cá nhân thì còn có các nguyên nhân khác như “lập kế hoạch không chu đáo. Hoặc vì trong khi thực hiện kế hoạch tính toán không cẩn thận. Hoặc vì bệnh hình thức, xa xỉ phô trương. Hoặc thiếu tinh thần bảo vệ của công. Nói tóm lại là vì thiếu ý thức trách nhiệm, thiếu ý thức coi trọng sức của, sức người của nhà nước và của nhân dân” (Hồ Chí Minh, 2011). Không chỉ thường xuyên căn dặn, nhắc nhở cán bộ, đảng viên và nhân dân tiết kiệm, chống lãng phí, Chủ tịch Hồ Chí Minh chính là một mẫu mực sáng ngời, có sức lan toả, truyền cảm hứng mạnh mẽ tinh thần tiết kiệm, chống lãng phí trong toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ra sức thi đua, huy động, hội tụ tiềm lực, sức mạnh, tạo nguồn lực to lớn để chiến thắng thực dân, đế quốc, giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước.

Bàn về vấn đề này, cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhấn mạnh: “Tham nhũng là một thứ bệnh, nhưng lãng phí cũng rất ghê gớm, nhiều khi lãng phí còn nguy hại hơn cả tham nhũng, lãng phí về thời gian, công sức, tiền bạc, hình thức chủ nghĩa” (Nguyễn Phú Trọng, 2013). Theo cố Tổng Bí thư, cùng với tham nhũng thì lãng phí cũng là vấn đề nhức nhối, bức xúc, từ lâu được coi là “quốc nạn”, là giặc nội xâm cần kiên quyết đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi. Gần đây, bài viết của Tổng Bí thư Tô Lâm với tiêu đề “chống lãng phí” đã truyền thông điệp mạnh mẽ, khơi dậy tinh thần, quyết tâm để thực hành chống lãng phí trong tổ chức, cán bộ, đảng viên và Nhân dân. Tổng Bí thư trấn trở trước những hậu quả của lãng phí, chỉ ra những dạng thức của lãng phí, kêu gọi cả hệ thống chính trị và từng người dân cần có ý thức tránh xa hoa, lãng phí không chỉ vì lợi ích của quốc gia, lợi ích của bản thân, gia đình và xã hội mà còn vì trách nhiệm với thế hệ tương lai và sự phát triển của đất nước.

Trong các văn kiện, nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chủ trương đấu tranh chống “tham nhũng”, “lãng phí” luôn song hành với nhau, chủ trương đó ngày càng được Đảng ta nhấn mạnh một cách cao hơn, với quyết tâm hành động mạnh mẽ, quyết liệt hơn: “Phòng, chống tham nhũng, lãng phí là nhiệm vụ cực kỳ quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta. Trong những năm tới, phải đẩy mạnh toàn diện và kiên quyết cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2016). Tinh thần chỉ đạo quyết liệt, giải pháp căn cơ đấu tranh phòng, chống lãng phí đã được Đảng ta đặt ra đối với tổ chức và cá nhân là: “Cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, đoàn thể nhân dân và cán bộ, đảng viên cần xác định thực hành tiết kiệm, chống lãng phí là nhiệm vụ hằng ngày và nội dung sinh hoạt hằng tháng của chi bộ, cơ quan, tổ chức” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2012). Bên cạnh đó, cần tăng cường tuyên truyền, giáo dục để cán bộ, đảng viên và Nhân dân hiểu đúng và thực hiện nghiêm chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí. Nhằm cụ thể hoá chủ trương của Đảng về phòng, chống lãng phí, Quốc hội đã ban hành Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí ngày

26/11/2013, đây chính là cơ sở pháp lý để nhận diện, phát hiện và xử lý tổ chức, cá nhân vi phạm.

### ***3.2. Nhận diện những biểu hiện và hệ lụy của lãng phí đối với sự phát triển đất nước***

Lãng phí ở Việt Nam đang tồn tại chủ yếu ở ba hình thức (thể chế, hạ tầng và nhân lực) và một số hình thức khác như mua sắm, sử dụng tài sản công. Lãng phí đã âm thầm tiêu tốn ngân sách khổng lồ; gây ra “điểm nghẽn” ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển của đất nước.

*Lãng phí thể chế* thể hiện ở việc tổ chức thực hiện, áp dụng luật không thật hiệu quả gây lãng phí toàn bộ công sức, trí tuệ của tập thể trong quá trình làm luật. Bên cạnh đó, lãng phí thể chế còn được hiểu là chất lượng xây dựng, hoàn thiện pháp luật chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn công cuộc đổi mới dẫn đến khó khăn, cản trở việc thực thi, gây thất thoát, lãng phí các nguồn lực. Sự bất cập này còn gây ra tình trạng lãng phí thời gian, công sức của doanh nghiệp, cá nhân khi thủ tục hành chính rườm rà, dịch vụ công trực tuyến chưa thuận tiện và thông suốt.

*Lãng phí hạ tầng* chính là những dự án treo, quy hoạch treo, những công trình kéo dài hàng thế kỷ vẫn chưa xong, cũng có những công trình tiêu tốn rất nhiều tiền của nhưng không sử dụng được vì đầu tư công không hiệu quả, không phù hợp; giải ngân vốn đầu tư còn chậm. Phát biểu thảo luận về tình hình kinh tế - xã hội tại quốc hội chiều 26/10/2024, Tổng Bí thư chỉ rõ các địa chỉ lãng phí “có những mảnh đất vàng, ra bao nhiêu tiền nhưng tại sao đứng yên, chục năm rồi vẫn thấy cỏ mọc ở đấy, hai bệnh viện ở Hà Nam (Bệnh viện Bạch Mai cơ sở 2 và Bệnh viện Hữu Nghị Việt Đức cơ sở 2), Nhà nước bỏ tiền ra xây chục năm rồi vẫn “treo”, không đưa vào sử dụng, rất lãng phí...”.

Bên cạnh đó, hoạt động khai thác tài nguyên khoáng sản trái phép tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp, nhiều địa bàn để xảy ra thất thoát khoáng sản không những làm lãng phí tài nguyên mà còn gây ô nhiễm môi trường, ảnh hưởng đến an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội. Báo cáo của Ủy ban tài chính, ngân sách Quốc hội chỉ rõ: “Còn nhiều vi phạm trong việc quản lý sử dụng tài nguyên đất đai, khoáng sản, tài nguyên rừng, tài nguyên nước...” (Quốc hội, 2021).

*Lãng phí nhân lực* thể hiện ở số lượng và chất lượng đội ngũ cán bộ, năng suất lao động, việc sắp xếp, phân công nhiệm vụ cho cán bộ trong các cơ quan đơn vị. Thực tế cho thấy “đội ngũ cán bộ đông nhưng chưa mạnh; tình trạng vừa thừa, vừa thiếu cán bộ xảy ra ở nhiều nơi” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2017). Thực trạng tổ chức bộ máy chồng chéo, đội ngũ cán bộ đông đã tiêu tốn một nguồn ngân sách rất lớn để vận hành bộ máy và trả lương cho cán bộ. Bên cạnh đó, lãng phí nhân lực còn được biểu hiện khi chúng ta lãng phí nhân tài, lãng phí nguồn nhân lực chất lượng cao, người có năng lực, có tài nhưng chưa được trọng dụng hoặc chưa sử dụng đúng để phát huy hết tài năng của họ.

*Lãng phí trong sử dụng tài sản công* là sự lãng phí thường xuyên, gây thất thoát không nhỏ. Một bộ phận cán bộ thiếu ý thức, không có trách nhiệm khi sử dụng tài sản công. Một câu hỏi đặt ra là tại sao chúng ta tiết kiệm khi sử dụng tài sản của cá nhân và gia đình nhưng lại rất lãng phí khi sử dụng của công? Phải chăng chủ nghĩa cá nhân đang tồn tại trong bản thân mỗi cán bộ khi chúng ta không biết tiết kiệm, không xót xa trước sự lãng phí tiền của Nhà nước, Nhân dân. Đáng tiếc là tình trạng này đang diễn ra hàng ngày, hàng giờ trong không ít các cơ quan đơn vị làm cho hậu quả lãng phí nghiêm trọng hơn.

Trên thực tế, chưa có số liệu thống kê thật sự đầy đủ về tình trạng lãng phí, nhưng con số chắc chắn là không nhỏ, đó là về mặt tài chính; còn những hệ lụy xung quanh như lãng phí nguồn lực con người, lãng phí cơ hội phát triển của doanh nghiệp, của đất nước thì không thể đong đếm hết. Trong bài viết “Chống lãng phí”, Tổng Bí Thư Tô Lâm nhận định: lãng phí đã và đang gây ra nhiều hệ lụy nghiêm trọng cho phát triển; gây suy giảm nguồn lực con người, nguồn lực tài chính, giảm hiệu quả sản xuất, tăng gánh nặng chi phí, gây cạn kiệt tài nguyên, gia tăng khoảng cách giàu nghèo. Hơn thế, lãng phí còn gây suy giảm lòng tin của người dân với Đảng, Nhà nước, tạo ra rào cản vô hình trong phát triển kinh tế xã hội, bỏ lỡ thời cơ phát triển đất nước.

### ***3.3. Thực trạng thực hành tiết kiệm, chống lãng phí và một số giải pháp cho thời gian tới***

#### ***3.3.1. Thực trạng***

Theo đánh giá của Đảng, trong những năm qua “việc thực hiện chủ trương của Đảng về công tác thực hành tiết kiệm, chống lãng phí đã tạo được những chuyển biến tích cực; chính sách pháp luật tiếp tục được hoàn thiện, khắc phục tồn tại, hạn chế, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, cơ bản đáp ứng yêu cầu của thực tiễn” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2023). Có thể khẳng định, các nghị quyết, quy định về chống lãng phí đã từng bước được hoàn thiện, cụ thể hoá và triển khai thực hiện có kết quả bước đầu; cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu đã nghiêm túc quán triệt, nâng cao ý thức trách nhiệm, thể hiện tốt vai trò nêu gương, góp phần tiết kiệm nguồn lực cho phát triển kinh tế, xã hội; động viên Nhân dân tích cực tham gia chủ trương của Đảng.

Tuy nhiên, kết quả thực hành tiết kiệm, chống lãng phí chưa đạt được như mong muốn. Việc thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, văn bản pháp luật về phòng chống lãng phí trong thực tế vẫn còn hạn chế, nhận thức về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa sâu sắc. Trong nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng viên, tham nhũng (tức là lấy của công làm của tư) mới có tội, thường thì số tiền của một vụ án tham nhũng rất cụ thể, hàng trăm, thậm chí hàng nghìn tỷ đồng. Riêng lãng phí diễn ra một cách âm thầm, thường xuyên, hàng ngày hàng giờ, hậu quả để lại vô cùng lớn nhưng khó nhận diện, việc phát hiện và xử lý còn quá ít, chưa có tính răn đe: “nhận thức về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí chưa sâu sắc, đầy đủ; có lúc, có nơi tổ chức

chưa tốt, chấp hành chưa nghiêm, một số cơ quan, đơn vị, địa phương, một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa gương mẫu trong thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; tình trạng lãng phí, thất thoát còn nhiều, một số trường hợp rất nghiêm trọng” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2023) . Theo Báo cáo của Đoàn giám sát của Quốc hội giai đoạn 2016 - 2021 “... phát hiện và xử lý 12.640 vụ vi phạm các quy định về định mức, tiêu chuẩn, chế độ; có đến gần 7000 phương tiện đi lại, 33.608 tài sản khác được trang bị, hàng trăm nghìn mét vuông diện tích trụ sở, nhà công vụ sử dụng sai mục đích, sai tiêu chuẩn, chế độ. Đặc biệt, giai đoạn 2016 -2021 vẫn còn 650.624.498 m<sup>2</sup> đất sử dụng sai mục đích, bỏ hoang hoá, có vi phạm pháp luật; tuy nhiên, số tiền xử phạt vi phạm thu được lại rất nhỏ là 242.082 triệu đồng” (Quốc hội, 2021), một vài số liệu để chúng ta thấy rằng, sự lãng phí nguồn lực diễn ra trong thực tế là rất lớn.

### 3.3.2. Một số giải pháp

*Thứ nhất, nâng cao nhận thức cho cấp ủy, cán bộ lãnh đạo và cán bộ, đảng viên về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí.*

Cấp ủy, cán bộ lãnh đạo cần nhận thức đầy đủ về tác hại của lãng phí; phải đặt nhiệm vụ chống lãng phí cấp bách và hệ trọng giống như chống tham nhũng. Trong cơ quan, đơn vị cần thiết phải ban hành các quy định về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; cán bộ lãnh đạo phải thực sự là một tấm gương thực hành để mọi người noi theo; trong mọi nhiệm vụ phải tính đến hiệu quả, chọn phương pháp, cách làm ít tốn kém nhất. Bên cạnh đó, cấp ủy cần làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên; khơi dậy ý thức, trách nhiệm của từng cá nhân để công tác này được tiến hành mọi nơi, mọi lúc, trở thành thói quen, nếp sống, hàng ngày. Cán bộ, đảng viên phải tự rèn luyện, nhắc nhở mình biết tiết kiệm, tiết kiệm thời gian, tiền bạc, sức lao động; phải nhận thức sâu sắc rằng, những gì mình đang sử dụng là tiền của Nhà nước của Nhân dân, cần quý trọng, bảo vệ và tiết kiệm những gì nhỏ nhất được cơ quan trang bị; coi trọng của công, sử dụng tài sản công cũng như tài sản của bản thân, của gia đình, lãng phí là có tội với đất nước, với Nhân dân.

*Thứ hai, rà soát, nhận diện và giải quyết kịp thời những trường hợp gây lãng phí lớn.*

Hiện nay, tình trạng lãng phí trong một số lĩnh vực, như đầu tư cơ bản, quản lý và sử dụng đất đai, tài nguyên thiên nhiên... tuy từng bước được khắc phục nhưng còn chậm. Còn không ít bộ, ngành, địa phương chưa thực sự quyết liệt trong triển khai, thực hiện công tác phòng, chống lãng phí. Công tác quản lý, sử dụng đất tại một số địa phương còn hạn chế, sử dụng không đúng mục đích, sử dụng không hiệu quả, gây lãng phí, sai phạm trong quản lý. Vì vậy, cần rà soát, tổng hợp và có phương án cụ thể giải quyết tồn đọng kéo dài đối với các dự án trọng điểm, dự án chậm triển khai, dự án sử dụng vốn ODA (nguồn vốn vay phát triển của các tổ chức, các nước phát triển), dự án BOT (xây dựng, vận hành và chuyển giao) v.v... Chính các dự án này gây ra thất thoát lãng phí lớn nhất

và cũng làm cho Nhân dân bức xúc nhất; phải có biện pháp hữu hiệu để giải quyết ngay, sớm đưa các tài sản này vào phục vụ cho phát triển kinh tế - xã hội. Bên cạnh đó, việc khai thác, sử dụng lãng phí, thiếu tính bền vững nguồn nước, đất đai, khoáng sản đã làm cạn kiệt tài nguyên, ảnh hưởng tiêu cực đến môi trường.

*Thứ ba, sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, tinh giản biên chế, sử dụng nguồn nhân lực hiệu quả.*

Quyết liệt trong thực hiện Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25 tháng 10 năm 2017 của Ban Chấp hành Trung ương khóa XII về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị để giải quyết tình trạng lãng phí nguồn nhân lực; đây là một nhiệm vụ quan trọng đặc biệt, là đòi hỏi bức thiết của tình hình thực tiễn hiện nay khi mà “tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị vẫn còn cồng kềnh, nhiều tầng nấc, nhiều đầu mối, hiệu lực, hiệu quả hoạt động chưa đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ. Chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức bộ máy, mối quan hệ của một số cơ quan, tổ chức chưa thật rõ, còn chồng chéo, trùng lặp... tỷ lệ người phục vụ cao, nhất là ở khối văn phòng” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2017). Vì vậy, nhiệm vụ kiện toàn tổ chức bộ máy gắn với tinh giản biên chế đảm bảo bộ máy tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả được coi là một “cuộc cách mạng” cần có quyết tâm chính trị cao, sự quyết liệt của các cấp, các ngành và sự tự giác của cán bộ, đảng viên. Sự lãng phí nguồn nhân lực, bộ máy cồng kềnh dẫn đến việc Nhà nước phải chi nguồn ngân sách khổng lồ để bộ máy hoạt động (70% ngân sách). Vì vậy, tinh gọn tổ chức bộ máy gắn với cơ cấu lại đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực có biên chế hợp lý là việc cần làm ngay để giải quyết tình trạng lãng phí nguồn nhân lực, một hình thức lãng phí tồn tại từ lâu nhưng chưa có biện pháp hữu hiệu để khắc phục triệt để.

*Thứ tư, tăng cường kiểm tra, giám sát xử lý nghiêm tổ chức, cá nhân vi phạm*

Đẩy mạnh công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; cần tập trung kiểm tra, giám sát những lĩnh vực, địa bàn quan trọng dễ xảy ra sai phạm, những dự án lãng phí đang được xã hội quan tâm và khiến Nhân dân bức xúc. Một trong những nguyên nhân làm cho việc chống lãng phí thời gian vừa qua chưa hiệu quả là do chưa chỉ ra được địa chỉ, chế tài xử lý chưa nghiêm. Vì vậy, muốn chống được lãng phí dứt khoát phải có địa chỉ cụ thể, kịp thời phát hiện các hành vi lãng phí, xử lý nghiêm, có tính răn đe cao, phải có người chịu trách nhiệm. Nhất thiết phải làm rõ lãng phí ở đâu, bao nhiêu, ai chịu trách nhiệm? Mức độ và hình thức xử lý phải căn cứ vào Quy định 264-QĐ/TW ngày 14 tháng 02 năm 2025 của Bộ Chính trị “về sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy định số 69-QĐ/TW về kỷ luật tổ chức đảng, đảng viên vi phạm”. Theo Quy định này, đối tượng xử lý kỷ luật liên quan đến lãng phí gồm: buông lỏng lãnh đạo, quản lý để xảy ra lãng phí; không xử lý hành vi lãng phí tại cơ quan đơn vị trực tiếp quản lý; biết tình trạng lãng phí mà không báo cáo;

đe dọa, trả thù, trù dập người cung cấp thông tin về lãng phí; dung túng, bao che, tiếp tay cho lãng phí... Để phát hiện và xử lý kịp thời, nghiêm minh; cấp ủy, ủy ban kiểm tra cấp ủy cần cập nhật, nắm chắc những điểm mới được bổ sung trong Quy định 264, quán triệt sâu rộng đến đảng viên và nghiêm khắc xử lý khi có lãng phí xảy ra. Bên cạnh đó, cần phát huy vai trò giám sát của Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và Nhân dân, phát huy vai trò của Nhân dân trong phát hiện và phản ánh với cơ quan chức năng về tình trạng lãng phí; cần tuyên dương, khen thưởng kịp thời, nêu gương người tốt việc tốt trong thực hành và tinh thần đấu tranh chống lãng phí.

#### 4. Kết luận

Lãng phí là một hiện tượng phổ biến trong nhiều lĩnh vực, tồn tại dưới nhiều hình thức, gây hậu quả lớn, nguy hiểm không kém tệ tham nhũng. Thực tiễn cho thấy việc chống lãng phí thời gian qua chưa được quan tâm đúng mức, hiệu quả chưa cao, gây bức xúc trong xã hội, làm suy giảm lòng tin của Nhân dân. Phòng, chống và đẩy lùi lãng phí một nhiệm vụ bức thiết, khó khăn, phức tạp cần có quyết tâm cao, phải kiên trì thực hiện đồng bộ các giải pháp. Trong đó, quyết định là ở trách nhiệm của cấp ủy, lãnh đạo từng cơ quan đơn vị và ý thức tự giác, tự nguyện, tự rèn, để tinh thần tiết kiệm, chống lãng phí thấm sâu vào nhận thức, tư tưởng trở thành hành động thường xuyên của cán bộ đảng viên.

#### Tài liệu tham khảo

- Đảng Cộng sản Việt Nam (2012). *Chỉ thị số 21-CT/TW ngày 21 tháng 12 năm 2012 của Ban Chấp hành Trung ương về đẩy mạnh thực hành tiết kiệm, chống lãng phí*. Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2011). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập 2. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2023). *Chỉ thị số 27-CT/TW ngày 25 tháng 12 năm 2023 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thực hành tiết kiệm, chống lãng phí*. Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2016). *Nghị quyết Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X ngày 21 tháng 8 năm 2016*. Hà Nội.
- Đảng Cộng sản Việt Nam (2017). *Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25 tháng 10 năm 2017 về một số vấn đề tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả*. Hà Nội.
- Hồ Chí Minh (2011). *Toàn tập*. Hà Nội: Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
- Nguyễn Phú Trọng (2013). *Bài phát biểu ngày 21/9/2013 khi tiếp xúc với cử tri quận Ba Đình*. Hà Nội.
- Quốc hội (2021). *Báo cáo của Đoàn Giám sát Quốc hội về thực hành tiết kiệm, chống lãng phí giai đoạn 2016-2021*. Hà Nội.